

B Universitat de Barcelona

Universitat de Barcelona
Centre de Documentació Ramon Llull
Institut de Recerca en Cultures Medievales
Professor Agregat d'Universitat
lluiscifuentes (a) ub.edu

Figueres, 1964. Professor Agregat de la [Universitat de Barcelona](#) (des de 2007) i membre del [Centre de Documentació Ramon Llull](#) i de l'

[Institut de Recerca en Cultures Medievales](#)

(IRCVM), de la UB. És doctor en Filosofia i Lletres (Història) per la Universitat Autònoma de Barcelona (1993), amb una tesi dirigida per Luis García Ballester, màster en Història de la Ciència per la mateixa universitat (1990) i llicenciat en Geografia i Història (Història medieval) per la Universitat de València (1987). Ha participat en diversos

[projectes de recerca](#)

dirigits, entre d'altres, per Luis García Ballester i per Danielle Jacquart al CSIC (Institució Milà i Fontanals) de Barcelona (1987-1993) i a l'École Pratique des Hautes Études (Sciences historiques et philologiques) de París (1993-1995), amb beques del Ministerio de Educación y Ciencia espanyol (MEC) i de la Unió Europea (Programa Capital Humà i Mobilitat, actualment Marie Curie). Ha estat investigador contractat del Programa I3P del CSIC a la Institució Milà i Fontanals, durant 1996-1998, i del Programa Ramón y Cajal del MEC a la Universitat de Barcelona (Facultat de Filologia), durant 2003-2006.

Forma part del grup de recerca interuniversitari "Cultura i literatura a la Baixa Edat Mitjana", consolidat i finançat per la Generalitat de Catalunya (ref. SGR-2001-00286, SGR-2005-00346, SGR-2009-1261 i SGR-2014-119), dirigit per

[Lola Badia](#)

(UB). Ha estat i és investigador principal de diversos projectes de recerca finançats pel Govern espanyol i la Unió Europea a la UB (ref. HUM2004-05176/FILO, FFI2008-02163/FISO, FFI2011-29117-C02-01 i

[FFI2014-53050-C5-3-P](#)

); projectes que formen part de la xarxa temàtica "Lengua y ciencia" (ref.

[FFI2015-68705-REDT](#)

).

Les seves línies de recerca, centrades particularment a l'àrea cultural catalana durant la Baixa Edat Mitjana, inclouen la difusió de la ciència i de la tècnica en català i del model de medicina i de metge universitaris, i alguns aspectes de la història dels oficis pràctics, del llibre i de la cultura escrita. Entre les seves publicacions destaquen la monografia [La ciència en català a l'Edat Mitjana i el Renaixement](#)

(Barcelona 2002, 2a ed. 2006; vegeu

[Suplements](#)

i una actualització regular a la base de dades

[Sciència.cat DB](#)

), sengles contribucions a la sèrie

[Arnaldi de Villanova Opera Medica Omnia](#)

(X.2, Barcelona 1998; XVII, Barcelona 2004), i l'estudi i edició (amb R. Córdoba de la Llave)

Tintorería y medicina en la Valencia del siglo XV: el manual de Joanot Valero

(Barcelona 2011) i (amb Antònia Carré)

La traducció catalana medieval del

Lilium medicine

de Bernat de Gordon...

(Londres 2016, en premsa).

Amb [Antònia Carré](#) (UOC), coordina l'espai virtual [Sciència.cat](#) . Hi dirigeix la construcció d'un corpus digital especialitzat, que inclou una biblioteca digital i una base de dades relacional, [Sciència.cat DB](#) , sobre la difusió de la ciència i de la tècnica en català a l'Edat Mitjana i al primer Renaixement. S'ocupa també de l'edició i l'estudi d'algunes obres mèdiques antigues en català.

PUBLICACIONS

1. Llibres

1. Lluís Cifuentes, [Medicina i guerra a l'Europa baix-medieval: la sanitat i la participació dels seus professionals en les expedicions militars de la Corona d'Aragó \(1309-1355\)](#) , Tesi doctoral de la Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, 1993 [ed. microfotogràfica: Bellaterra, Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1995, 3 mf. ISBN 84-4900-279-6].

2. Michael R. McVaugh i Lluís Cifuentes (eds.), [Arnau de Vilanova], [Regimen Almarie \(Regimen castra sequentium\)](#)

Edidit Michael R. McVaugh. Et praefatione et commentariis catalanis anglicisque et documentis instruxerunt L. Cifuentes et M.R. McVaugh. Dins Luis García Ballester, Juan A. Paniagua i Michael R. McVaugh (eds.), *Arnaldi de Villanova Opera Medica Omnia* , vol. X-2, Barcelona, Universitat de Barcelona-Fundació Noguera, 1998, 229 pp. ISBN 84-7935-338-4

3. Lluís Cifuentes, [La ciència en català a l'Edat Mitjana i el Renaixement](#) , Barcelona-Palma de Mallorca, Universitat de Barcelona-Universitat de les Illes Balears (Col·lecció Blaquerna, 3), 2002, 410 pp.+12 làm. ISBN 84-8338-314-4 [2a ed. revisada i ampliada: 2006, 466 pp.+12 làm. ISBN 84-475-3120-2] [vegeu [Suplements](#)].

4. Mercè Tatjer, Lluís Cifuentes i Isabel Lobo (coord.), [Història termal de Caldes de Montbui](#) , Caldes de Montbui, Ajuntament de Caldes de Montbui, 2002, 301 pp. ISBN 84-6063-141-9

5. Ana Labarta, José Martínez Gázquez, Michael R. McVaugh, Danielle Jacquart i Lluís Cifuentes (eds.), [Arnau de Vilanova], [Translatio libri Albuzale de medicinis simplicibus](#), ediderunt J. Martínez Gázquez et M.R. McVaugh. Abu-l-Salt Umayya, *Kitab al-adwiya al-mufrada*, edidit A. Labarta.

Libre d'Albumesar de simples medecines

, edidit L. Cifuentes. Et praefatione et commentariis instruxerunt A. Labarta, J. Martínez Gázquez, M.R. McVaugh, D. Jacquart et L. Cifuentes. Dins Michael R. McVaugh, Pedro Gil Sotres, Fernando Salmón i Jon Arrizabalaga (eds.),

[Arnaldi de Villanova Opera Medica Omnia](#)

, vol. XVII

, Barcelona, Universitat de Barcelona-Fundació Noguera, 2004, 625 pp. ISBN 84-9779-240-0

6. Lluís Cifuentes Comamala i Ricardo Córdoba de la Llave, [Tintorería y medicina en la Valencia del siglo XV: el manual de Joanot Valero](#)

, Barcelona, CSIC (Anejos del Anuario de Estudios Medievales, 70), 2011, 332 pp. ISBN 978-84-00-09384-6

7. Anna Alberni, Lola Badia, Lluís Cifuentes i Alexander Fidora (eds.), [El saber i les llengües vernacles a l'època de Llull i Eiximenis: estudis ICREA sobre vernacularització = Knowledge and Vernacular Languages in the Age of Llull and Eiximenis: ICREA Studies on Vernacularization](#)

, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat (Textos i estudis de cultura catalana, 170), 2012, 400 pp. ISBN 978-84-9883-430-7

8. Lluís Cifuentes i Comamala, Roser Salicrú i Lluch i Mercè Viladrich i Grau (eds.), [Els catalans a la Mediterrània medieval: noves fonts, recerques i perspectives](#)

, Roma, Viella (IRCVM-Medieval Cultures, 3), 2015, 500 pp. ISBN 978-88-67280131

9. Lola Badia, Lluís Cifuentes, Sadurní Martí, Josep Pujol (eds.), *Els manuscrits, el saber i les lletres a la Corona d'Aragó, 1250-1500*

, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat (Textos i estudis de cultura catalana, 210), 2016, 272 pp. ISBN 978-84-9883-861-9

10. Lluís Cifuentes (dir.), *Lèxic i edició de textos catalans antics de medicina, ciència i tècnica*

, dossier monogràfic de la revista [Magnificat: Cultura i Literatura Medievals](#)

(2017), 43-129.

, 4

11. Antònia Carré i Lluís Cifuentes, La traducció catalana medieval del Liliium medicine de Bernat de Gordon: estudi i edició del fragment conservat (llibre VII, Antidotari)

, Londres, Queen Mary, University of London: Medieval Hispanic Research Seminar (Papers of the Medieval Hispanic Research Seminar, 76), 2017, 150 pp.

ISBN 978-1-910195-19-2

2. Capítols de llibre

1. [amb Luis García Ballester], «Medicina i professionals sanitaris en l'expedició militar a Sardenya de 1354-1355», dins *XIV Congresso di storia della Corona d'Aragona (Sassari-Alghero 19-24 Maggio 1990): La Corona d'Aragona in Italia (secc. XIII-XVIII). 1. II «regnum Sardiniae et Corsicae» nell'espansione mediterranea della Corona d'Aragona*, vol. 2.1 (*Comunicazioni*), Sàsser, Carlo Delfino Editore, 1995, pp. 305-328.

2. [amb Carmel Ferragud i Luis García Ballester], « [Els menescals i l'art de la menescalia a la Corona d'Aragó durant la Baixa Edat Mitjana](#) », dins *Història de la ramaderia i la veterinària als Països Catalans. IV Col·loqui d'història agrària (maig del 1997). Actes*, Barcelona, Centre d'Estudis Històrics Internacionals-Universitat de Barcelona, 1999, pp. 75-98.

3. [amb Jon Arrizabalaga], «La medicina: institucions, sabers, pràctiques, protagonistes», dins *Història de la cultura catalana*, vol. 1 (L'esplendor medieval, ss. XI-XV), Barcelona, Edicions 62, 1999, pp. 247-270.
4. [amb Carmel Ferragud], «De Nàpols a València: el Llibre de la menescalia de Manuel Dies, majordom d'Alfons el Magnànim», dins *XVI Congresso internazionale di storia della Corona d'Aragona: la Corona d'Aragona ai tempi di Alfonso il Magnanimo... (Napoli-Caserta-Ischia, 18-24 settembre 1997)*, vol. 2, Nàpols, Paparo Edizioni, 2000, pp. 1321-133.

5. « [Las traducciones catalanas y castellanas de la Chirurgia magna de Lanfranco de Milán: un ejemplo de intercomunicación cultural y científica a finales de la Edad Media](#) », dins Tomàs Martínez Romero i Roxana Recio (eds.), *Essays on medieval translation in the Iberian Peninsula*, Omaha-Castelló de la Plana, Creighton University-Universitat Jaume I, 2001, pp. 95-127.

6. « [Els banys de Caldes de Montbui, de l'època medieval a la Il·lustració](#) », dins Mercè Tatjer, Lluís Cifuentes i Isabel Lobo (coord.), *Història termal de Caldes de Montbui*, Caldes de Montbui, Ajuntament de Caldes de Montbui, 2002, pp. 47-96.

7. [amb Isabel Lobo i Jerónimo Bouza], « [Apèndix I: Documents](#) », dins Mercè Tatjer, Lluís Cifuentes i Isabel Lobo (coord.), *Història termal de Caldes de Montbui*, Caldes de Montbui, Ajuntament de Caldes de Montbui, 2002, pp. 257-268.

8. [amb Isabel Lobo], «Apèndix III: Glossari de termalisme, hidrologia i climatologia mèdiques, hidroteràpia i talassoteràpia», dins Mercè Tatjer, Lluís Cifuentes i Isabel Lobo (coord.), *Història termal de Caldes de Montbui*, Caldes de Montbui, Ajuntament de Caldes de Montbui, 2002, pp. 277-292.
9. [amb Carmel Ferragud], « [El cuidado de los animales y sus enfermedades](#) », dins Luis García Ballester (†), José M^a. Lopez Piñero i José Luis Peset (coord.), *Historia de la ciencia y de la técnica en la Corona de Castilla*, vol. 1 (*Edad Media*), dir. Luis García Ballester, Valladolid, Junta de Castilla y León, 2002, pp. 915-926.
10. «Abu 'Ali ibn Sina (Avicena): vida y obra del autor del Canon de la medicina / Abu 'Ali ibn Sina (Avicenna): the life and works of the author of the Canon of medicine», dins Avicena, *Canon medicinae: estudio y edición facsímil del ms. 2197 de la Biblioteca Universitaria de Bolonia*, Madrid, AyN Ediciones, 2002, pp. 15-107.
11. « [La literatura quirúrgica baixmedieval en romanç a la Corona d'Aragó: escola, pont i mercat](#) », dins Lola Badia, Míriam Cabré i Sadurní Martí (eds.), *Literatura i cultura a la Corona d'Aragó (s. XIII-XV): Actes del III Col·loqui internacional Problemes i mètodes de literatura catalana antiga (Girona, 5-8 de juliol de 2000)*, Girona-Barcelona, Universitat de Girona-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2002, pp. 319-334.
12. « [Cavalls, bous i vaques: sobre manescalia i agronomia a Catalunya entre l'Edat Mitjana i la Moderna](#) », dins Josep Batlló Ortiz, Pasqual Bernat López i Roser Puig Aguilar (coord.), *Actes de la VI Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica (Vic, 27, 28 i 29 d'octubre de 2000)*, Barcelona, Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, filial de l'IEC, 2002, pp. 87-91.
13. «La volgarizzazione della scienza alla fine del Medioevo: un modello interpretativo a partire dal caso del catalano», dins Nadia Bray i Loris Sturlese (eds.), *Filosofia in volgare nel Medioevo: Atti del XII Convegno nazionale della Società italiana per lo studio del pensiero medievale (Lecce, 27-29 settembre 2002)*, Louvain-la-Neuve, Fédération Internationale des Instituts d'Études Médiévales, 2003, pp. 247-263.
14. «La vernacularización de la ciencia a finales de la Edad Media: un modelo explicativo

a partir del caso del catalán», dins Bertha M. Gutiérrez Rodilla (ed.), *Aproximaciones al lenguaje de la ciencia*, Burgos, Fundación Instituto Castellano y Leonés de la Lengua, 2003, pp. 265-300.

15. «Fuentes para el estudio de la vernacularización de la ciencia a finales de la Edad Media», dins Bertha M. Gutiérrez Rodilla (ed.), *Aproximaciones al lenguaje de la ciencia*, Burgos, Fundación Instituto Castellano y Leonés de la Lengua, 2003, pp. 419-451.

16. «L'ús del català en els textos científics durant la Baixa Edat Mitjana i el primer Renaixement», dins Joan Vernet i Ginés - Ramon Parés i Farràs (dirs.), *La ciència en la història dels Països Catalans*, vol. 1 (*Dels àrabs al Renaixement*), València, Institut d'Estudis Catalans-Universitat de València, 2004, pp. 327-361.

17. « [Université et vernacularisation au bas Moyen Âge: Montpellier et les traductions catalanes médiévales de traités de médecine](#) », dins Daniel Le Blévec i Thomas Granier (dirs.), *L'Université de Médecine de Montpellier et son rayonnement (XIIIe -XVe siècles): actes du colloque international de Montpellier organisé par le Centre de recherches et d'études médiévales sur la Méditerranée occidentale (Université Paul Valéry-Montpellier III), 17-19 mai 2001*, Turnhout, Brepols, 2004, pp. 273-290.

18. « [Les obres alquímiques 'arnaldianes' en català a finals de l'Edat Mitjana](#) », dins Josep Perarnau (ed.), *Actes de la «Il Trobada internacional d'estudis sobre Arnau de Vilanova»*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans (Treballs de la Secció de filosofia i ciències socials, 30), 2005, pp. 129-150.

19. « [L'astronomia i l'astrologia en català a finals de l'Edat Mitjana](#) », dins Antoni Amengual, Guillem X. Pons i Joan March (eds.), *Conferències de les Jornades de commemoració i estudi de l'eclipsi total de Sol a la Mallorca de 1905*, Palma, Societat d'Història Natural de les Balears (Monografies, 13), 2005, pp. 1-22.

20. « [L'ús del català en les obres científiques i pràctiques a finals de l'Edat Mitjana](#) », dins Anna Alberni (ed.), *Speculum al foder*, Bellcaire d'Empordà, Edicions Vitel·la (Philologica: Sèrie Textos, 4), 2007, pp. 115-127.

21. [amb Antònia Carré], « [Los baños en la literatura catalana medieval durante los siglos XIV y XV](#) », dins *Actas del XI Congreso internacional de la Asociación Hispánica de Literatura Medieval (Leon, 20-24 de septiembre de 2005)*, León, Universidad de León, 2007, pp. 395-403.
22. « [La ciencia en vulgar y las élites laicas, de la Edad Media al Renacimiento](#) », dins Fernando Serrano Larráyoz (ed.), Juan Vallés, *Regalo de la Vida Humana*, Pamplona, Gobierno de Navarra, 2008, pp. 123-148.
23. « [Estratègies de transició: pobres i versos en la transmissió extraacadèmica del saber a l'Europa llatina tardomedieval](#) », dins Anna Alberni - Lola Badia - Lluís Cabré (eds.), *Traducir i transferir: la transmissió dels textos i el saber (1200-1500)*, Santa Coloma de Queralt, Obrador Edèndum - Universitat Rovira i Virgili, 2010, pp. 241-263.
24. « [La cirurgia i la guerra en temps de Jaume I](#) », dins Maria Teresa Ferrer i Mallol (ed.), *Jaume I: Commemoració del VIII centenari del naixement de Jaume I*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, vol. 1, 2011, pp. 843-862.
25. « [Hacia un nuevo Vocabulario del catalán técnico medieval](#) », dins Graça Rio-Torto (ed.), *Léxico de la ciencia: tradición y modernidad*, Munic, LINCOM GmbH (LINCOM Academic Reference Books, 3), 2012, pp. 33-56.
26. « [El manuscrit del receptari de misser Joan](#) », dins Josefina Mutgé i Vives - Roser Salicrú i Lluch - Carles Vela i Aulesa (eds.), *La Corona catalanoaragonesa, l'Islam i el món mediterrani: estudis d'història medieval en homenatge a la doctora Maria Teresa Ferrer i Mallol*, Barcelona, CSIC: Institució Milà i Fontanals (Anejos del Anuario de Estudios Medievales, 71), 2013, pp. 155-167.
27. « [The digital corpus of Sciència.cat: a work in progress](#) », diins Lourdes Soriano *et al.* (eds.), *Humanitats a la xarxa: món medieval = Humanities on the web: the medieval world*, Berna, Peter Lang, 2014, pp. 345-354.

28. « [La bibliografia mèdica catalana d'Arnau de Vilanova: estat de la qüestió i nous textos \(amb una nota sobre la difusió a Catalunya d'una Vida d'Arnau\)](#) », diins Josep Perarnau i espelt (ed.), *Actes de la III Trobada internacional d'estudis sobre Arnau de Vilanova*, Barcelona, IEC-Facultat de Teologia de Catalunya (Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, 46), 2014, pp. 191-238.
29. "La traducció i la redacció d'obres científiques i tècniques", dins: Broch, Àlex (dir.), *Història de la literatura catalana*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana - Barcino - Ajuntament de Barcelona, 2014, vol. 2 (Literatura medieval, II: Segles XIV-XV, dir. Lola Badia), pp. 118-131.
30. « [Sciència.cat: un corpus digital de la ciència i de la tècnica en català a l'Edat Mitjana i al Renaixement](#) », dins Lluís Cifuentes, Roser Salicrú i Mercè Viladrich (eds.), *Els catalans a la Mediterrània medieval: noves fonts, recerques i perspectives*, Roma, Viella (IRCVM-Medieval Cultures, 3), 2015, pp. 41-55.
31. [amb Antònia Carré], «Girolamo Manfredi, *Quesits* (Barcelona, Pere Posa, 1499)», dins Neus Verger (coord.), *Els tresors de la Universitat de Barcelona: fons bibliogràfic del CRAI Biblioteca de Reserva*, Barcelona, Universitat de Barcelona, 2016, pp. 154-157.
32. « [El receptari mèdic baixmedieval i renaixentista: un gènere vernacle](#) », dins Lola Badia, Lluís Cifuentes, Sadurní Martí i Josep Pujol (eds.), *Els manuscrits, el saber i les lletres a la Corona d'Aragó (1250-1500)*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat (Textos i estudis de cultura catalana, 210), 2016, pp. 103-160.
33. «Les miscel·lànies mèdiques medievals en català: una proposta de classificació», dins Isabel Müller i Frank Savelsberg (eds.), *Formació, organització i transmissió del saber a l'Edat mitjana i al Renaixement*, Berlín, De Gruyter, en procés de publicació.
34. «Baños», dins Georges Martin (dir.), *Diccionario de historia medieval ibérica*, Madrid, Akal, en procés de publicació.

3. Articles

1. [amb Pere Cano Ferri, José P. Galiana Chacon, Melitón Martínez Morales i Vicente Pons Alos], «Los archivos parroquiales de la Vall de Càrcer (Alcàntera, Beneixida, Càrcer y Cotes), Alcocer-Gavarda, Antella, Sellent y Sumacàrcer», *Saitabi*, 37 (1987), 33-93.
2. [amb Luis García Ballester], « [Els professionals sanitaris de la Corona d'Aragó en l'expedició militar a Sardenya de 1354-1355](#) », *Arxiu de Textos Catalans Antics*

, 9 (1990), 183-214.

3. « [Translatar ciència en romans catalanesch: la difusió de la medicina en català a la Baixa Edat Mitjana i el Renaixement](#) », *Llengua & Literatura*, 8 (1997), 7-42.

4. « [Vernacularization as an intellectual and social bridge: The Catalan translations of Teodorico's *Chirurgia* and of Arnau de Vilanova's *Regimen sanitatis*](#) », *Early Science and Medicine*, 4 (1999), 127-148.

5. [amb Carmel Ferragud], « [El *Libre de la menescalia* de Manuel Dies: de espejo de caballeros a manual de albéitares](#)

»,
Asclepio,
51 (1999), 93-127.

6. [amb Gemma Escribà], «El monopoli de la paraula: cura d'ànimes, educació i fe pública a la parròquia de Santa Maria de Piera durant la Baixa Edat Mitjana», *Anuario de Estudios Medievales*, 28 (1999), 789-820.

7. «Una confidència feta al notari Bartomeu de Miramat per fra Francesc, bisbe de Bisarcio: *fembres*, febres i *desnaturament* a la Sardenya de mitjan segle XIV», *Estudis Històrics i Documents dels Arxius de Protocols*, 17 (1999), 7-24.

8. « [La promoció intel·lectual i social dels barbers-cirurgians a la Barcelona medieval: l'obrador, la biblioteca i els béns de Joan Vicenç \(*fl.* 1421-1464\)](#) », *Arxiu de Textos Catalans Antics*, 19 (2000), 429-479.

9. « [Fragments d'un ms. en català de la *Chirurgia* de Teodoric reaprofitats en relligadures del Cinc-cents](#) », *Arxiu de Textos Catalans Antics*, 19 (2000), 561-585.

10. « [Notícia d'una traducció catalana de la *Chirurgia* d'Henri de Mondeville](#) », *Arxiu de Textos Catalans Antics*, 19 (2000), 587-599.

11. « [Una traducció catalana desconeguda de la *Chirurgia parva* de Gui de Caulhiac](#) », *Arxiu de Textos Catalans Antics*, 19 (2000), 601-609.

12. « [La medicina en las galeras de la Corona de Aragón a finales de la Edad Media: la caja del barbero y sus libros](#) », *Medicina & Historia*, 4ª época, 4 (2000), 1-15.
13. [amb Antònia Carré], « [Quesits \(Barcelona, Pere Posa, 1499\): una traducció catalana desconeguda de *Il Perchè \(Liber de homine\)* de Girolamo Manfredi amb filtre napolità](#) », *Arxiu de Textos Catalans Antics*, 20 (2001), 543-560.
14. «Nota sobre la traducció catalana del *De medicinis simplicibus* d'Abu-l-Salt de Dénia», *Quaderns de Filologia: Estudis Literaris*, 8 [=Traducció i pràctica literària a l'Edat Mitjana romànica, ed. Rosanna Cantavella, Marta Haro i Elena Real] (2003), 119-149.
15. « [La medicina medieval i els viatges per mar](#) », *Mot So Razo*, 3 (2004), 35-44.
16. « [Les obres alquímiques 'arnaldianes' en català a finals de l'Edat Mitjana](#) », *Arxiu de Textos Catalans Antics*, 23/24 [=Actes de la II Trobada internacional d'estudis sobre Arnau de Vilanova] (2004-2005), 129-150.
17. [amb Antònia Carré], « [Éxito y difusión de la literatura de *Il Perché* de Girolamo Manfredi \(Zaragoza, 1567\)](#) », *Asclepio*, 58/1 (2006), 149-196.
18. « [Textes scientifiques en catalan \(XIIIe -XVIe siècles\) dans les bibliothèques de France](#) », *Médiévales: Langue, Textes, Histoire*, 52 (2007), 89-118.
19. [amb Antònia Carré], « [Práctica social, saber médico y reflejo literario de la cultura del baño en el contexto catalán medieval](#) », *Anuario de Estudios Medievales*, 39(1) (2009), 203-222.
20. [amb Antònia Carré], « [Girolamo Manfredi's *Il Perché* : I. The *Problemata* and its medieval tradition](#) », *Medicina & Storia*, n.s. 10/19-20 (2010), 13-38.
21. [amb Antònia Carré], « [Girolamo Manfredi's *Il Perché* : II. The *Secretum secretorum* and the book's publishing success](#) »

»,
Medicina & Storia
, n.s., 10/19-20 (2010), 39-58.

22. « [Els sabers útils al món rural català medieval: agricultura, menescalia, medicina i conservació dels aliments](#) », *Études Roussillonnaises*, 26 [=Savoirs des campagnes: Catalogne, Languedoc, Provence (XIIe-XVIIIe siècles), ed. Catherine Verna i Pere Benito] (2013-2014), 33-50.

23. « [La bibliografia mèdica catalana d'Arnau de Vilanova: estat de la qüestió i nous textos \(amb una nota sobre la difusió a Catalunya d'una Vida d'Arnau\)](#) », *Arxiu de Textos Catalans Antics*, 30 (2011-2013), 191-238.

4. Ressenyes

1. [Ressenya de:] Juan A. Paniagua, *Studia arnaldiana: trabajos en torno a la obra médica de Arnau de Vilanova, c. 1240-1311*, Barcelona, Fundación Uriach 1838, 1994.
History and Philosophy of Life Sciences, 18 (1996), 79-80.

2. [Ressenya de:] Juan A. Paniagua, *Studia arnaldiana: trabajos en torno a la obra médica de Arnau de Vilanova, c. 1240-1311*, Barcelona, Fundación Uriach 1838, 1994.
Anuario de Estudios Medievales, 27(1) (1997), 619-621.

3. [Ressenya de:] María Estela González de Fauve (coord.), *Medicina y sociedad: curar y sanar en la España de los siglos XIII al XVI*, Buenos Aires, Universidad de Buenos Aires, 1996.
Anuario de Estudios Medievales, 26(1) (1996), 514-518.

4. [Ressenya de:] *Guillelmi de Conchis Dragmaticon Philosophiae*, cura et studio I. Ronca. Summa de Philosophia in vulgari, cura et studio L. Badia et J. Pujol [= *Guillelmi de Conchis Opera Omnia*, tomus I, director of the project E. Jeauneau, in *Corpus Christianorum, Continuatio Medievalis*, CLII].
Anuario de Estudios Medievales, 27(2) (1997), 1260-1262.

5. [Ressenya de:] *Guillelmi de Conchis Dragmaticon Philosophiae*, cura et studio I. Ronca. Summa de Philosophia in vulgari, cura et studio L. Badia et J. Pujol [= *Guillelmi de Conchis Opera Omnia*, tomus I, director of the project E. Jeauneau, in

Corpus Christianorum, Continuatio Medievalis

, CLII].

Dynamis

, 19 (1999), 510-512.

6. «L'astrologia a la Catalunya medieval: ressenya d'una edició recent» [ressenya de:] Susanna Vela Palomares (ed.), *Tencar: una miscel·lània d'astrologia del s. XV, a Andorra*, Andorra la Vella, Consell General d'Andorra, 1997.
Anuario de Estudios Medievales
, 31/1 (2001), 462-468.

7. [Ressenya de:] Hipòcrates, *Aforismes: traducció catalana medieval*, ed. Antònia Carré, Barcelona, Curial Edicions Catalanes-Publ. de l'Abadia de Montserrat, 2000.
Dynamis
, 21 (2001), 493-497.

8. [\[Ressenya de:\] Hipòcrates, *Aforismes: traducció catalana medieval*, ed. Antònia Carré, Barcelona, Curial Edicions Catalanes-Publ. de l'Abadia de Montserrat, 2000](#)

Estudis Romànics

, 24 (2002), 342-344.

9. [Ressenya de:] Josep Casulleras i Julio Samsó (eds.), *From Baghdad to Barcelona: Studies in the Islamic exact sciences in honour of Prof. Juan Vernet / De Bagdad a Barcelona: Estudios sobre historia de las ciencias exactas en el mundo islámico en honor del Prof. Juan Vernet*, 2 vols., Barcelona, Instituto Millàs Vallicrosa de Historia de la Ciencia Arabe, 1996.
Anuario de Estudios Medievales
, 31/2 (2001), 988-991.

10. [Ressenya de:] Luis García Ballester, *Medicine in a multicultural society: Christian, Jewish and Muslim practitioners in the Spanish kingdoms, 1222-1610*, Aldershot-Burlington, Ashgate/Variorum (Variorum Collected Studies Series: CS702), 2001.
Aljamía
, 14 (2002), 379-383.

11. [Ressenya de:] Luis García Ballester, *La búsqueda de la salud: sanadores y enfermos en la España medieval*, Barcelona, Ediciones Península (Historia, Ciencia, Sociedad, 321), 2001.
Aljamía
, 14 (2002), 373-379.

12. [Ressenya de:] Betsabé Caunedo del Potro i Ricardo Córdoba de la Llave, *El Arte del algarismo: un libro castellano de aritmética comercial y de ensayo de moneda del siglo XIV (Ms. 46 de la Real Colegiata de San Isidoro de León). Estudio, edición, glosario e índices*, Valladolid, Junta de Castilla y León, 2000.

Anuario de Estudios Medievales
, 33/2 (2003), 934-937.

13. [Ressenya de:] Harvey Hames, «The Language of Conversion: Ramon Lull's Art as a Vernacular», dins Fiona Somerset i Nicholas Watson (eds.), *The Vulgar Tongue: Medieval and Postmedieval Vernacularity*, University Park, The Pennsylvania State University Press, 2003, pp. 43-56.
Studia Lulliana
, 44 (2004), 180-182.

14. [Ressenya de:] Groupe de recherches *La civilisation de l'écrit au Moyen Âge*, coord. per Olivier Guyotjeannin (École nationale des chartes), *Conseils pour l'édition des textes médiévaux*, 3 vols., París, Comité des travaux historiques et scientifiques-École nationale des chartes (Orientations et méthodes), 2001, 2001 i 2002 (amb Joana Álvarez i Xavier Bonillo).
Studia Lulliana
, 44 (2004), 179-180.

15. [Ressenya de:] *Llibre de Sent Soví / Llibre de totes maneres de potatges de menjar*, a cura de Rudolf Grewe (†). Edició revisada per Amadeu J. Soberanas i Joan Santanach. *Llibre de totes maneres de confits*, edició crítica de Joan Santanach i Suñol. Barcelona, Barcino (Els Nostres Clàssics, B 22), 2003.
Estudis Romànics
(Barcelona), 27 (2005), 461-464.

16. [Ressenya de:] Chiara Crisciani, «Artefici *sensati: experientia* e sensi in alchimia e chirurgia», dins Chiara Crisciani i Agostino Paravicini Bagliani (eds.), *Alchimia e medicina nel Medioevo*, Florència, SISMEL-Ed. del Galluzzo (Micrologus' Library, 9), 2003, pp. 135-160.
Studia Lulliana
, 45-46 (2005-2006), 165-166.

17. [Ressenya de:] Chiara Crisciani, «Il farmaco d'oro: alcuni testi tra i secoli XIV e XV», dins Chiara Crisciani i Agostino Paravicini Bagliani (eds.), *Alchimia e medicina nel Medioevo*, Florència, SISMEL-Ed. del Galluzzo (Micrologus' Library, 9), 2003, pp. 135-160.
Studia Lulliana
, 45-46 (2005-2006), 166-167.

18. [Ressenya de:] Laurence Moulinier-Brogi, Guillaume l'Anglais, le frondeur de l'uroscopie médiévale (XIIIe siècle): édition commentée et traduction du *De urina non visa*, Ginebra, Droz (Hautes études médiévales et modernes, 101), 2011, 304 pp.
Dynamis
, 34/1 (2014), 211-216.

19. [amb Antònia Carré] «Maria Teresa Ferrer i Mallol, una historiadora per a les quatre grans cròniques», *Serra d'Or*, 661 (2015), 77-78.

5. Publicacions electròniques

1. Edició del poema « [En nom de Deu totpoderos / tramet saluts, Amor, a vos...](#) », al *Repertorio informatizzato dell'antica letteratura catalana* (RIALC), Nàpols, Università di Napoli Federico II, 2000.

2. [Sciència.cat: la ciència en la cultura catalana a l'Edat Mitjana i el Renaixement](#) (2006-).

6. Difusió

1. «Arnau segons Batllori: el tercer volum de l'obra completa de Miquel Batllori és un aplec d'estudis sobre Arnau de Vilanova i la seva influència mèdica i religiosa posterior» [ressenya de:] Miquel Batllori, *Arnau de Vilanova i l'arnaldisme*, dins Idem, *Obra completa*, vol. 3, València, Tres i Quatre, 1994.

El Temps, 12(567) (1 de maig de 1995), p. 85.

2. «Bernat Sarriera, metge de cirurgia de casa del senyor rei (Girona, fl. 1343-1375): els profits de la guerra»,

El Temps, 13(654) (30 de des. de 1996), supl.
El Temps de la Salut, núm. 2 (des. de 1996), p. 9.

3. Col·laborador de: *Història de la Generalitat de Catalunya i dels seus Presidents*, 3 vols., Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2003, vol. 1 [articles Marc de Vilalba 1413-1416, Andreu Bertran 1416-1419, Dalmau de Cartellà 1422-1425, Felip de Malla 1425-1428, Domènec Ram 1428-1431, Marc de Vilalba 1431-1434, Pere de Palou 1434-1437, Pere de Darnius 1437-1440, Bertran Samasó 1449-1452, Bernat Guillem Samasó 1452-1455, Nicolau Pujades 1455-1458, Antoni Pere Ferrer 1458-1461].

4. Col·laborador de: *Medieval Science, Technology and Medicine: An Encyclopedia*, dir. per Thomas F. Glick, Steven J. Livesey i Faith Wallis, Londres, Routledge, 2005 [article « [Borgognoni, Teodorico](#) », pp. 95-96].

5. « [La medicina en català, del manuscrit a la impremta: traduccions, obres originals i mercat de demanda a l'Edat Mitjana i el Renaixement](#) », *Temes de Sciència.cat* (2007).

6. « [Manuel Díez i el seu manual de menescalía: la culminació de la veterinària en el marc ibèric tardomedieval i renaixentista](#) », *Temes de Sciència.cat* (2007).

7. Col·laborador de: [El Llibre dels fets de Jaume I](#), dir. per Xavier Renedo, projecte de divulgació digital del portal *Recerca en acció*,

Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, 2008 [articles «

[L'assistència als ferits de guerra](#)

» i «

[L'assistència als ferits de guerra: el rei és nafrat per un ballester](#)

»].

8. «La cirurgia i la guerra al temps de Jaume I» (versió divulgativa), dins Joan Sala Pedrós (ed.), *Societat Catalana de Cirurgia: llibre commemoratiu [de la] inauguració del curs 2009-2010*, Barcelona, Societat Catalana de Cirurgia, 2009, pp. 62-74.

9. « [Els malalts i els ferits en les guerres medievals](#) », *Lligams: una lectura interdisciplinària de la Història*, 7 [Actes: Guerres, el sofriment humà al llarg de la història] (2009), 19-20 [resum d'Andrea Ferrer i Welsch].

10. Col·laborador de: *Diccionario Biográfico Español*, dir. per Gonzalo Anes, Quintín Aldea i Jaime Olmedo, Madrid, Real Academia de la Historia, vol. 16, 2010 [article «Díez, Manuel»].

11. «L'alquímia», *La Talaia: El Butlletí de Ciències*, 37 (abril de 2011), publ. electrònica.

12. Col·laborador de: *Translations médiévales: cinq siècles de traductions en français au Moyen Âge (XIe-XVe siècles). Étude et repertoire*, dir. per Claudio Galderisi i Vladimir Agrigoraie, Turnhout, Brepols, 2011, vol. 2.2 [articles «Manuel Díez, Llibre de la menescalía» i «Pseudo-Ramon Llull, Epistola accurtationis»].

13. « [Lluís Faraudo de Saint-Germain \(1867-1957\)](#) », *Homenatges [de Sciència.cat]*, 2017.

14. « [Luis García Ballester \(1936-2000\)](#) », *Homenatges [de Sciència.cat]*, 2017.

7. Altres

1. Michael R. McVaugh (ed.), [Arnau de Vilanova], [Tractatus de intentione medicorum](#). Edidit Michael R. McVaugh. Et praefatione et commentariis Catalanis Anglicisque instruxit Michael R. McVaugh. Dins Luis García Ballester, Juan A. Paniagua i Michael R. McVaugh (eds.), *Arnaldi de Villanova Opera Medica Omnia*, vol. V-1, Barcelona, Universitat de Barcelona- Fundació Noguera, 2000, 222 pp. ISBN 84-7935-698-7 [traducció anglès-català de l'estudi introductori a cura de Lluís Cifuentes].

2. « [Vint-i-cinc anys d'un gran projecte internacional: Arnaldi de Villanova Opera Medica Omnia](#) », *Ictineu: Butlletí de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, filial de l'Institut d'Estudis Catalans*, 14 (tardor 2000), 10-11.

3. [amb Carmel Ferragud], «Lluís García Ballester: perfil d'urgència», *El Temps*, 17(857) (2000) (14 de nov. de 2000), supl. *El Temps d'Història*, núm. 1, p. XVI.

4. J. N. Hillgarth, [*Diplomatari lul·lià: documents relatius a Ramon Llull i a la seva família*](#), Barcelona, Universitat de Barcelona - Palma, Universitat de les Illes Balears (Col·lecció Blaquerna, 1), 2001, 105 pp. ISBN 84-8338-254-7 [traducció llatí-català dels documents a cura de Lluís Cifuentes].

5. « [In memoriam Lluís García Ballester: herència i record](#) », *Arxiu de Textos Catalans Antics*, 20 (2001), 535-542.

6. « [Luis García Ballester \(1936-2000\). In memoriam](#) », *Estudis Romànics*, 26 (2004), 467-472.

7. « [Bibliografia de Josep Perarnau i Espelt](#) », *Revista Catalana de Teologia*, 38/2 [= "E l'Amic digué a l'Amat": miscel·lània d'homenatge al prof. Dr. Josep Perarnau i Espelt, II] (2013), 389-411.

8. Principals treballs en preparació

1. *Receptari de misser Joan (1466)*, nova ed. a cura de Lluís Cifuentes i Antònia Carré
2. Hunayn ibn Ishaq (Johannitius), *Llibre d'introduccions a l'Art de la Medicina de Galè (Isagoge ad Tegni Galieni): traduccions catalanes medievals*, a cura d'Antònia Carré i Lluís Cifuentes

3. Teodoric Borgognoni, *Cirurgia: traducció catalana medieval de Guillem Corretger*.

4. Manuel Díez, *Llibre de la menescalia*.

5. *La pràctica veterinària d'un menescal del Sis-cents: els comptes de Pere Forners, un menescal rossellonès a Piera, Montserrat i Esparreguera (1624-1633)* .